

ІВАН БОГДАН (1927-2010) – УКРАЇНСЬКИЙ ПЕДАГОГ ТА ПРОСВІТНИК НА ЗАПОРІЖЖІ

Богдан Іван Михайлович народився 23 жовтня 1927 року в селі Низяни [1] (нині це частина селища Чернігівка Запорізької області) у великій українській родині. На його дитинство та шкільні роки припали часи Голодомору, колективізації та Другої світової війни. У 17 років (у 1944 році) юного Івана було мобілізовано до лав Червоної армії. Там він перебував спочатку на Уралі, а потім у складі радянських військ у Румунії (м. Констанца та м. Бухарест). Загалом на військовій службі був довгих вісім років. Та ні радянська армія з її муштрою, ні інші перипетії долі не зламали молодого Івана у прагненні допомагати людям, бути гуманним та порядним. Він змолоду відзначався винятковою інтелігентністю та надзвичайною добротою.

Відмовившись від кар'єри військового, Іван Богдан повертається додому та вступає спочатку до Бердянського педагогічного інституту [2], а потім заочно до Дніпропетровського університету. Успішно завершивши навчання, уже після 30 років, нарешті здобуває омріяний диплом вчителя історії й починає працювати у Низянській восьмирічній школі.

Викладання історії у 60-80 роках ХХ століття, коли Україна була частиною СРСР, було надзвичайно заідеологізованим. У цей період історія використовувалася як інструмент для формування і утвердження комуністичних ідей. Але Іван Михайлович під час викладання такого заполітизованого предмету намагався бути неупередженим, формував в учнів навички критичного мислення та прищеплював любов до рідної землі.

Іван Богдан викладав історію нетрадиційно, зокрема впроваджуючи у свою педагогічну діяльність метод яскравих оповідей про минуле (те, що ми зараз називаємо метод сторітелінгу). Він розумів, що найкращим способом передачі історичних знань є розповідь, яка запам'ятовується та цікавить учнів. Його уроки були справжніми подорожами в минуле, де історія оживала завдяки його яскравим оповіданням. Завдяки цьому підходу учні глибше розуміли історію та відчували і переживали події минулого.

Іван Михайлович також активно вдосконалював свої педагогічні навички. Він завжди прагнув вивчати нові методи навчання та впроваджувати їх у свою роботу. Це постійне прагнення до самовдосконалення та професійного росту зробило його справжнім учителем-новатором.

Однак учителювання було лише однією зі сторін життя Івана Богдана. Згодом він став директором Низянської школи, і його лідерські якості були дуже важливими для успішного функціонування цього закладу освіти. Він

завжди прагнув до удосконалення та підтримував ініціативи педагогічного колективу. Вчителі під керівництвом Івана Михайловича був об'єднаними та мотивованими, завдяки чому учні отримували найкращі знання та виховання.

Незважаючи на те, що І. Богдан прожив життя у зрусифікованому регіоні, він завжди спілкувався виключно українською літературною мовою. Він був прикладом інтелігента з великої літери, який прагнув зберегти та передати українську культуру та мову молодому поколінню. Учні завжди цінували Івана Михайловича за його теплоту та відкритість, він завжди був готовий слухати про їхні проблеми та відповідати на запитання, створюючи атмосферу довіри та підтримки в школі.

Через свою відданість освіті та педагогіці, Іван Михайлович став справжнім взірцем для своїх учнів, наділяючи їх цінними знаннями та навичками, які супроводжували їх упродовж усього життя.

Іван Богдан також активно співпрацював з місцевою громадою. Саме він, будучи директором, організував будівництво нового приміщення восьмирічної (а потім 9-річної) Низянської школи (1970 року введено в експлуатацію), що й сьогодні знаходиться по вулиці Соборній у смт Чернігівці [3]. «Низянська красуня», як у народі з любов'ю зараз називають Чернігівську ЗОШ I-II ступенів, – маленька школа, і саме цим схожа на справжню дружну сім'ю зі своїми традиціями та святами [4].

Іван Михайлович відзначався не лише як взірцевий педагог, але й як активний просвітник свого часу. Крім педагогічної діяльності у школі, він на відкритих лекціях постійно ділився своїми знаннями з історії з хліборобами Запорізької області. Важливою особливістю його просвітницької діяльності було те, що він читав лекції робітникам колгоспів виключно українською мовою навіть у той час, коли комуністичне партійне керівництво намагалося підтримувати російську мову як обов'язкову. Цей вибір не завжди знаходив схвалення серед владних структур. Іван Михайлович Богдан став символом відстоювання права на вільний вибір мови та пропагування української культури в умовах політичних обмежень. Його зусилля в просвітницькій діяльності стали прикладом для багатьох і показали, що історія та мова можуть бути інструментами збереження і відновлення національної ідентичності.

Іван Богдан пішов зі школи на заслужений відпочинок у 1986 році, залишивши незабутній слід у серцях своїх учнів, які завжди пам'ятатимуть його надзвичайний педагогічний талант та глибоке розуміння історії. Він став прикладом для багатьох як шанований учитель, директор, патріот, який завжди ставив інтереси своєї школи та України на перше місце.

Іван Михайлович заснував справжню педагогічну династію. Спочатку справу батька підхопила донька Лідія, що теж працювала вчителькою історії в школах Чернігівки, а потім і внуки Володимир та Тетяна теж стали на шлях викладацької діяльності. Зараз його онук – Володимир Мирошніченко – кандидат педагогічних наук (2010 р.), доцент (2013 р.), – продовжувач славної династії свого діда, якого добре знають і поважають у районі [5].

Помер Іван Богдан 1 вересня 2010 року. До кінця життя він був активним місцевим громадським діячем, залишив за собою спадок любові до освіти, української мови, історії та культури. Його ім'я залишиться в пам'яті земляків як одна з найяскравіших постатей в історії освіти Запоріжжя.

Список використаних джерел

1. Низяни – колишній населений пункт, село Чернігівського району Запорізької області. Матеріал з Вікіпедії — вільної енциклопедії. URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9D%D0%B8%D0%B7%D1%8F%D0%BD%D0%B8>
2. Бердянський державний педагогічний університет. Історія університету. URL: <https://bdpu.org.ua/pro-universytet/history-of-university/>
3. Чернігівка (сміт). Матеріал з Вікіпедії — вільної енциклопедії. URL: [https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%A7%D0%B5%D1%80%D0%BD%D1%96%D0%B3%D1%96%D0%B2%D0%BA%D0%B0_\(%D1%81%D0%BC%D1%82\)](https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%A7%D0%B5%D1%80%D0%BD%D1%96%D0%B3%D1%96%D0%B2%D0%BA%D0%B0_(%D1%81%D0%BC%D1%82))
4. Кличе дзвоник в даль осінню – привітати школу рідну ... *Нива*. [Газета Чернігівської районної ради та Чернігівської РДА Запорізької області]. 2010. №71. 4 вересня. С. 1. Архів газети «НИВА». URL: <http://niva.zp.ua/novini/>
5. Один із династії істориків. *Нива*. [Газета Чернігівської районної ради та Чернігівської РДА Запорізької області]. URL: <https://m.facebook.com/groups/nivagazeta1934/permalink/2738150539753608/>
6. Назавжди в серці. *Нива* ([Газета Чернігівської районної ради та Чернігівської РДА Запорізької області]. 2010. №71. 4 вересня. С.5. Архів газети «НИВА»). URL: <http://niva.zp.ua/novini/>